

СБОРНИК

**Съвременни
тенденции в
предучилищното
възпитание**

**Сангански
2014**

СБОРНИК

**Международна научно-практическа конференция на тема
„Съвременни тенденции в предучилищното
възпитание”**

Сандански, 2014г.

СБОРНИК

„Съвременни тенденции в предучилищното възпитание“

Съставител: Мария Маринова Чинкова-Стаматова

Предпечатна подготовка: Изабела Стаматова, Оля Валериева

**Рецензенти: доц. д-р Гергана Дянкова
доц. д-р Веска Вардарева
доц. д-р Анастасия Пашова**

Сандански, 2014г.

Пр
ТЕ
пр
ВЪ
пр
СП
ДЕ
д-р
ЕВ
ПО
до
АТ
ДЕ
гл.
ПО
Ви
АД
УЧ
Ан
ОП
БД
Гиг
ПРЕ
ОР
Лю,
ЦЕ
СРЕ
УС
Ген
КО
Доч
ИН
МА
Дан
ДЕТ
ДО
Еле
ФО
ПРЕ
Ива
ИЗ
ДЕ
НА
Ма
ИЗГ
„БЪ
Пен
ТЕХ
СО

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	10
<i>I Секция: ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ</i>	
ТЕХНОЛОГИЧНАТА ПОДГОТОВКА - МЕЖДУ ТРАДИЦИИТЕ И НОВАТОРСТВОТО проф. д-н Георги Иванов, Ангелина Калинова	11
ВЪЗПИТАТЕЛЯ И ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ДЕТЕ В СЪВРЕМЕННОТО ОБЩЕСТВО проф. Д-р Снежана Мирасчиева	13
СПЕЦИФИКИ НА ТЕСТОВЕТЕ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТНОСТТА НА ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ д-р Изабела Стаматова	17
ЕВРОПЕЙСКИ И НОВАЦИОННИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ доц. д-р Боряна Иванова,	23
АТИТЮДИ НА СТУДЕНТИТЕ, БЪДЕЩИ ПЕДАГОЗИ, КЪМ АКТИВНА ДВИГАТЕЛНА ДЕЙНОСТ гл. ас. д-р Юлия Дончева, гл. ас. д-р Искра Илиева	28
ПОЗИЦИОННИЯ ПОДХОД В СИТУАЦИИ ПО ОРИЕНТИРАНЕ В ПРОСТРАНСТВОТО Вили Янчева	34
АДАПТАЦИЯТА НА УЧЕНИКА ОТ ПЪРВИ КЛАС ПРИ ПРЕХОДА ДЕТСКА ГРАДИНА - УЧИЛИЩЕ Анка Николова Йовчева, Павлина Димитрова Костадинова	38
ОПИТ ЗА ПРОУЧВАНЕ ОТНОШЕНИЕТО НА РОДИТЕЛИТЕ КЪМ ОБУЧЕНИЕТО ПО БДП Гинка Ангелова	41
ПРЕВРЪЩАНЕТО НА СЪВРЕМЕННАТА ДЕТСКА ГРАДИНА В ЕФЕКТИВНА ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА ФАКТОРИ И УСЛОВИЯ Людмила Георгиева Тошева	44
ЦЕННОСТНО ОРИЕНТИРАНИЯТ ПОДХОД И ИНОВАЦИОННИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СРЕДСТВА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ПРИРОДЕН СВЯТ“ В УСЛОВИЯТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА Геновева Йорданова Томова	47
КОМПЮТЪР И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА Дочка Радославова Данова	51
ИНТЕГРИРАНЕ НА ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В МАСОВАТА ДЕТСКА ГРАДИНА Даниела Йорданова Апостолова	55
ДЕТСКОТО ДОБРОВОЛЧЕСТВО – ЕДНА ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ВЪЗПИТАВАНЕ НА ДОБРОТО У ДЕЦАТА Еленка Щерева	58
ФОРМИРАНЕ НА УСТОЙЧИВО НРАВСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ НА ДЕЦА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПИТЕ НА ЙОГА Иванка Байчева	62
ИЗСЛЕДВАНЕ НА РОДИТЕЛСКИТЕ НАГЛАСИ ,ОТНОСНО ИНТЕГРИРАНЕТО НА ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В МАСОВИТЕ ГРУПИ НА ОДЗ№7"СЛЪНЧО" ГР.ПАЗАРДЖИК Мая Петрова Бойчева	66
ИЗГРАЖДАНЕ НА КЛЮЧОВИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПЕТЕНЦИИ ЧРЕЗ ТЕМАТА „БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПА И СВЕТА“ Пепа Лалова	70
ТЕХНИКИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА РЕЗИЛИАНС ПОДХОД ПРИ ФОРМИРАНЕТО НА СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ У 5-7 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА	74

Илинка Петкова Горанчовска, Нели Василева Иванова АРТ АТЕЛИЕ- АТРАКТИВНА ПРАКТИКА НА СЪВМЕСТНА ДЕЙНОСТ МЕЖДУ СЪВРЕМЕННАТА ДЕТСКА ГРАДИНА И РОДИТЕЛСКАТА ОБЩНОСТ	77
Татяна Атанасова ИНОВАТИВНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА РАБОТА В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА	81
Любка Кръстева, Мариана Велкова ПОДГОТОВКА ЗА ЧЕТЕНЕ С РАЗБИРАНЕ НА ЛИТЕРАТУРНО ПРОИЗВЕДЕНИЕ ПРИ 4-5 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА	83
Виолета Георгиева Златева ПОРТФОЛИОТО ИНОВАЦИОННА ТЕХНОЛОГИЯ В ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ ЗА ФОРМИРАНЕ ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ У 3-7 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА В ПРИРОДАТА	86
Любимка Габрова, Поля Григоријева АВТОРСКИ ИНТЕРАКТИВНИ ТЕХНИКИ	89
Светлана Любенова ЕКИП В УПРАВЛЕНИЕТО НА ЦЕЛОДНЕВНА ДЕТСКА ГРАДИНА	91
Людмила Шотарова „ВЛИЯНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ПО МАТЕМАТИКА ВЪРХУ ГОТОВНОСТТА ЗА УЧИЛИЩЕ“	95
Велка Георгиева Костова ЗДРАВΟΣЛОВНОТО ХРАНЕНЕ - СЪВМЕСТНА ГРИЖА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА И СЕМЕЙСТВОТО	100
Милена Сакутова РАЗРЕШЕНИТЕ КОНФЛИКТИ – ГАРАНЦИЯ ЗА ДОБЪР СОЦИАЛНО – ПСИХОЛОГИЧЕН КЛИМАТ В РАБОТАТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА	103
Юлия Ненова АЖУРНО РЯЗАНЕ - СРЕДСТВО ЗА УЧИЛИЩНА ЗРЕЛОСТ НА ДЕЦА В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА	108
Деляна Добрева Щерева ИГРАТА ВЪВ ВЕКА НА ИНФАРМАЦИОННО – КОМУНИКАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ	113
д-р Антоанина Николова Чернева ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА ДЕТСКИ ТУРИЗЪМ ПРИ 6-7 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА.	118
Нина Иванова Крумова УСТОЙЧИВО ПЕДАГОГИЧЕСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ЦЕННОСТНО ОРИЕНТИРАНЕ НА ДЕЦАТА В СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪС СЕМЕЙСТВОТО	121
Калина Върбанова, Митка Великова АТЕЛИЕТО-АЛТЕРНАТИВНА ФОРМА НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	124
Тодорка Минкова Бакърджиева ПРОУЧВАНЕ НА ДВИГАТЕЛНИ УМЕНИЯ ПРИ 5-6 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА	127
Анелия Милчова Ангелова, Генка Димитрова Манолова РОДИТЕЛСТВОТО – ОБРАЗЕЦ ЗА ЩАСТЛИВО ДЕТСТВО	131
Соня Хампарцумян (Хай) МУЗИКАНТ КЪЩА НЕ ХРАНИ ИЛИ ВЪЗПИТАВАНЕТО В ТРУДОЛЮБИЕ ЧРЕЗ ИНОВИРАНИ ЛИТЕРАТУРНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ ЗА ДЕЦА	135
гл.ас. Георги Галчев ФИЛОСОФИЯ ЗА ДЕЦА	139
Магдалена Желязкова МОДЕЛ ЗА ПОВИШАВАНЕ ПЕДАГОГИЧЕСКАТА КОМПЕТЕНЦИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ	143
Станка Минева КОНСТРУИРАНЕ НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ В ТЕХНОЛОГИЧНАТА	145

ПОДГОТОВКА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА ВЪЗПИТАВАНЕ НА САМОСТОЯТЕЛНОСТ, ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ Ангелина Калинова, Здравка Стоянова	148
ПОРТФОЛИО НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА Росица Димитрова, Недялка Табакова	
<i>II Секция: ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТИ И РАБОТА ПО ПРОЕКТИ</i>	
ДА СЪЗДАДЕМ УСЛОВИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ ИНТЕРЕСА КЪМ УЧИЛИЩЕ ЧРЕЗ РАБОТА ПО ПРОЕКТ НА НП "С ГРИЖА ЗА ВСЕКИ УЧЕНИК"-МОДУЛ 2	150
Гинка Горанова Червенкова МИНИ - ПРОЕКТ „МОЕТО ДЪРВО ”	153
Юлияна Славова ПРОЕКТ „ЦВЕТНО КОЛЕЛО”	156
Румяна Каменова КОМПЮТЪРНИТЕ ИГРИ ПРИ ПОДГОТОВКАТА НА ДЕЦАТА ЗА УЧИЛИЩЕ	161
Иванка Тодорова Михова ОТКРИТА ПЕДАГОГИЧЕСКА СИТУАЦИЯ НА ТЕМА „ПРАВАТА НА ДЕЦАТА” ПО ПРОЕКТ „ДЕТСТВО МОЕ”	165
Мария Димитрова АДАПТАЦИЯ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЦАТА БИЛИНГВИ ЧРЕЗ АТЕЛИЕТАТА ПО ИНТЕРЕСИ	168
Кристина Цанкова Георгиева УЧАСТИЕ НА СЕМЕЙСТВОТО – ДОБРЕ РАБОТЕЩ МОДЕЛ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА ЕДНО ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО МИНИ ПРОЕКТ НА ТЕМА:„ПРИЯТЕЛИ НА ПРИРОДАТА”	172
Камелия Кръстева ПРОЕКТОБАЗИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА – ИНТЕРЕКТИВНА ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБУЧЕНИЕ	176
Мария Костадинова Иванова ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ ИЛИ ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ	179
Ива Янакиева, Христина Стойковска РАБОТА ПО ПРОЕКТИ С ДЕЦА ОТ ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ЗА УЧИЛИЩЕ ГРУПИ В ЦДГ "НЕЗАБРАВКА" – гр. БЯЛА СЛАТИНА	181
Даниела Нинова НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „С ГРИЖА ЗА ВСЕКИ УЧЕНИК"- МОДУЛ 2 ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА ОТ ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ГРУПИ	184
Еленка Христоскова Димитрова, ЕДНА ИДЕЯ ЗА РАБОТА ПО МИНИ ПРОЕКТ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	188
Иванка Пампова, Вилиана Костадинова ДА НАРИСУВАМЕ ДУМИТЕ, ПРЕМИНАВАЙКИ ЕВРОПА	192
А. Илиева, Кр. Костова, П. Драгоданова ЕДНА ИДЕЯ ЗА ОБОГАТЯВАНЕ НА ПРАЗНИЦИТЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	194
Сийка Ангелова Гегова ПРОЕКТИТЕ И ПРОГРАМИТЕ С ИНТЕГРАЦИОННА ТЕМАТИКА – ФАКТОР ЗА ЕФЕКТИВНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ВСИЧКИ СУБЕКТИ НА ВЪЗПИТАТЕЛНО – ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	196
Десислава Бошнакова ЕЖЕДНЕВНИЯТ ЖИВОТ ЧРЕЗ ИЗКУСТВО	200
Венета Гергова, Маруся Ангелова ПРОЕКТ „С ОБИЧ И ГРИЖИ КЪМ ДЕТЕТО”	205
Елена Стоянова Михайлова, Мариана Тодорова Вълнарова	

ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРОПУСКИ В УСВОЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЧРЕЗ ВКЛЮЧВАНЕ В НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „С ГРИЖА ЗА ВСЕКИ УЧЕНИК“	207
Камелия Димитрова ПРОЕКТ „С ГРИЖА ЗА ВСЕКИ УЧЕНИК“ МОДУЛ „ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ“	211
Ася Павлова Арнаудова ПРОЕКТ „СПОРТ ЗА ТЕБ И МЕН“	215
Снежана Маринова Атанасова ПРОЕКТ „ХРАНАТА МЕ ХРАНИ, ХРАНАТА МЕ БРАНИ“ д-р Ана Серафимовска,	218
<i>III Секция: ПРАКТИЧЕСКИ ИДЕИ, ТЪРЖЕСТВА, ИДЕИ ЗА ИНТЕРИОРА</i>	
СЦЕНАРИЙ „ОТНОВО Е КОЛЕДА“	222
Севда Стойчева ИМЕНУВАНЕ НА ПЪРВА ГРУПА	225
Юлия Чипилова „БАБИНДЕН“ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	228
Татяна Димитрова ПРИКАЗНО КАРНАВАЛНО ШОУ „ФАНТАЗИЯ ЗА ВСИЧКИ“	231
Янка Димитрова СЦЕНАРИИ ЗА ОСМОМАРТЕНСКО ТЪРЖЕСТВО В II ГРУПА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА	235
Фатме Юмер БАБА, ДЯДО И ВЧУЧЕ	239
Сабина Исаева РОЛЯТА НА ТЕАТРАЛИЗИРАНАТА ИГРА И ТЕАТРАЛНОТО ПРЕДСТАВЛЕНИЕ В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА	242
Маргарита Василева „ЛОГОТЕРАПИЯ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА“	245
Бойка Милчева МУЗИКАЛНО - ФОЛКЛОРЕН СПЕКТАКЪЛ „ОТ ИЗВОРА“	249
Пенка Славова ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕЦАТА В СЕМЕЙСТВОТО	254
Димитринка Найденова ПРОЛЕТНИ ФОЛКЛОРНИ ПРАЗНИЦИ	258
Маргарита Иванова 1-ВИ АПРИЛ - ДЕН НА ШЕГАТА, ВЕСЕЛИЕТО, ЗАБАВЛЕНИЯТА	262
Лина Костова ПЛАН ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА РЕГЛАМЕНТИРАНА СИТУАЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО	265
Ангелина Манева ВИКТОРИНА - „АЗ ОБИЧАМ БЪЛГАРИЯ“	269
Ганка Лазарова, Радостина Кирилова ФОРМИРАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА В ДЕЦАТА НА 4-5-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ	270
Анна Колева ПРИКАЗКИ И ПОУКИ	273
Виолета Николова НЕ БЕШЕ ЛЕСНО, НО СЕ СПРАВИХМЕ ЧУДЕСНО!	277
Катя Добрева ГОРД СЪМ, ЧЕ СЪМ БЪЛГАРИН!	280
Катя Добрева Ганчева МУЗИКАЛНИЯТ ФОЛКЛОР В ПРАЗНИЧНО ОБРЕДНАТА СИСТЕМА НА ВРАЧАНСКИЯ КРАЙ И НЕГОВАТА ПРИЕМСТВЕНОСТ ВЪВ ВЪЗРАСТОВ АСПЕКТ	284

Гали
МУЛТ
Илка
ИНТЕ
РОДИ
Сейде
ЗНАН
Евген
ИЗПР
Боря
ПРОЛ
ВЪРХ
Златк
ПРАЗ
СПЕЦ
Живк
НЕБЕ
Жозе
ЕСТЕ
НЕОБ
Десис
ДЕТС
РАЗВИ
Стоян
ДА ОТ
Герга
ПРИК
Елена
ПРАЗ
УЧИТ
Филк
РОЛЯ
СЪХР
Дани
БЪДН
Нико
В СТ
Ирен
ЕДИН
Весел
ЗАЙК
Евген
ВЕЛИ
Дани
ПРАЗ
Петр
ЗА В
ТРАД
Елен
„С БЪ
В ДЕТ
Елен

Гая Йончева МУЛТИМЕДИЯТА В ПОМОЩ НА ДЕЦАТА И УЧИТЕЛЯ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	289
Илка Сергеева Енчева ИНТЕРИОРЪТ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НЕГОВОТО ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ ДЕЦА, РОДИТЕЛИ И ЕКИПА НА ДЕТСКОТО ЗАВЕДЕНИЕ	292
Сейде Ахмед ЗНАНИЯТА ЗА ЦВЕТОВЕТЕ ПРИ ДЕЦАТА В ЯСЛЕНА ВЪЗРАСТ	293
Евгения Христова Тодорова ИЗПРАЩАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ ГРУПА "МЕЧО ПУХ" В ПЪРВИ КЛАС	296
Боряна Таушанова, Деляна Щерева ПРОЛЕТНИТЕ ПРАЗНИЦИ И ОБИЧАИ - ОТРАЖЕНИЕ И ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЕТСКАТА ПСИХИКА	299
Златка Георгиева ПРАЗНИЦИТЕ - СРЕДСТВО ЗА АДАПТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦАТА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ	303
Живка Спасова НЕБЕТО ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ДЕТЕТО	307
Жозефина Сергова ЕСТЕТИЗИРАНЕТО НА СРЕДАТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА - РАЗКОШ ИЛИ НЕОБХОДИМОСТ	309
Десислава Цветанова, Ева Янкова, ДЕТСКАТА ЛИЧНОСТ И РОЛЯТА НА НАРОДНИТЕ ПРАЗНИЦИ ЗА НЕЙНОТО РАЗВИТИЕ	313
Стоянка Христоскова Минчева ДА ОТПРАЗНУВАМЕ ЗАЕДНО - ЕДНО РАЗЛИЧНО ТЪРЖЕСТВО	316
Гергана Атанасова ПРИКАЗКАТА - ФАКТОР ЗА СОЦИАЛИЗАЦИЯТА НА РОМСКОТО ДЕТЕ	320
Елена Димитрова Димитрова ПРАЗНИКЪТ-ПОЗИТИВНА СРЕДА ЗА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ РОДИТЕЛИ-ДЕЦА- УЧИТЕЛИ	324
Филка Петрова, Гергина Спасова РОЛЯТА НА СЕМЕЙСТВОТО И ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА ЗАПАЗВАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА НАРОДНИТЕ ТРАДИЦИИ И ОБИЧАИ	327
Даниела Бакърджиева БЪДНИ ВЕЧЕР	330
Николина Добрева В СТРАНАТА НА ПРИКАЗКИТЕ „ПИНОКИО	333
Ирена Белева ЕДИН БИЛЕТ ЗА ДЕТСТВОТО, МОЛЯ! /45 ГОДИНИ ОДЗ „ДЕТСТВО”/	337
Веселина Пеева Костадинка Табакова ЗАЙКО ТЪРСИ ПРИЯТЕЛИ	340
Евгения Ангелова Гешева ВЕЛИКДЕНСКИ ПРАЗНИК НА ИЗКУСТВОТО	342
Даниела Димитрова Терезова-Арнаудова ПРАЗНИК- „ДЕН НА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО”	345
Петрана Николова, Татяна Борисова, Велина Людмилова ЗА ВСЯКА БОЛКА ИМА БИЛКА - МЕЖДУНАРОДЕН ОБМЕН НА КУЛТУРНИ ТРАДИЦИИ И ПРЕЖИВЯВАНИЯ - СЦЕНАРИЙ	348
Еленка Щерева „С БЪЛГАРИЯ В СЪРЦЕТО” - ПРАЗНИКЪТ ПО РОДОЛЮБИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА КАТО ФОРМА НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ	352
Елена Миленкова	

ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	358
Аница Маркова	
ЕСЕНЕН ПРАЗНИК	361
Велина Людмилова	
СБОГОМ ДЕТСКА ГРАДИНА ЗДРАВЕЙ ПЪРВИ КЛАС	365
Радостина Николова	
ИЗГРАЖДАНЕ НА ФОЛКЛОРНО- ОБРЕДНА И ИГРОВО- ПРОСТРАНСТВЕНА	
ИЗРАЗИТЕЛНОСТ ЧРЕЗ ПРЕСЪЗДАВАНЕ НА НАРОДНИ ОБИЧАИ	368
Ирина Каменова	
СЦЕНАРИЙ ЗА ПРАЗНИК: „ ЗАЕДНО С МАМА ПРАЗНУВАМЕ ОСМИ МАРТ”	372
Донка Загорчева	
СПОРТНИЯТ ПРАЗНИК – ЖЕЛАНА, ЕМОЦИОНАЛНА, РАЗВИВАЩА И ПРИЛОЖИМА	
ФОРМА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА	375
Надежда Горанова, Ани Тошева	
<i>IV Секция: КВАЛИФИКАЦИОННИ ПРАКТИКИ</i>	
МОДЕЛИ НА ИНОВАТИВНИ ПРАКТИКИ НА КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ ЗА	
ДЕТСКИ УЧИТЕЛИ	379
доц. д-р Камелия Галчева	
КЪМ ВЪПРОСА ЗА ТВОРЧЕСТВОТО НА УЧИТЕЛЯ	383
Даниела Гирджева	
МУЛТИМЕДИЙНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ НА ТЕМА “ДОМАШНИ ЖИВОТНИ”	386
Гергана Дурчова	
УЧИТЕЛИ И РОДИТЕЛИ ЗАЕДНО „РЪКА ЗА РЪКА”	389
В УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС	
Румяна Ив.Симова, Иванка П.Данова	
ЕКОЛОГИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕЦАТА ОТГОВОРНОСТ И ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА	
УЧИТЕЛКИТЕ	393
Стоилка Ташева, Севда Лукайчева, Мими Драганова	
ИДЕИТЕ НА ПЕТЪР ДЪНОВ И СЪВРЕМЕННАТА ДЕТСКА ГРАДИНА	397
Магдалена Лилова	
СЕМЕЙСТВОТО И ДЕТСКАТА ГРАДИНА – ПАРТНЬОРИ В ИМЕТО НА ДЕТЕТО	399
Румяна Панталеева	
ИГРАТА - ДВИЖЕЩА СИЛА И ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДЕТЕТО	402
Павлина Крумова Младенова	
МОТИВАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ЕКИПНА РАБОТА	406
Добринка Тръпкова	
ТРЪГВАНЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА – ПОВРАТЕН МОМЕНТ В РАЗВИТИЕТО НА	
ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ	409
Катя Стефанова Митова, Анелия Маркова Маринова	
КВАЛИФИКАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ЕКИП –	
ПРЕДПОСТАВКА ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗПИТАЛНО – ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ	413
ПРОЦЕС В ЦДГ „МАЛИНА“ С ФИЛИАЛ „КОТАРАКЪТ В ЧИЗМИ”	
Йорданка Георгиева Георгиева	
ГОТОВНОСТ НА ДЕТЕТО ЗА УЧИЛИЩЕ ЧРЕЗ ФОРМИРАНЕ НА ЕЛЕМЕНТАРНИ	
МАТЕМАТИЧЕСКИ ПРЕДСТАВИ – МЕТОДИЧЕСКО ОБЕДИНЕНИЕ	417
Милка Тодорова	
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ДЕТСКАТА ГРАДИНА И СЕМЕЙСТВОТО	419
Веселина Момчилова Георгиева	
ЕКОЛОГИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ – ЧАСТ ОТ ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА	423
Бойка Георгиева	
ТАЛАНТА СЕ РАЖДА ИЛИ ВЪЗПИТАВА	427
Галина Иванова	

ИЗКУСТВОТО
Снежана Йо
ДЕЦАТА НА
РАБОТАТА С
Боряна Гоги
ДЕЦАТА – НА
Валентина I
МУЛТИМЕДИ
Галина Стеф
“МОИТЕ РЪ
„Социален се
Снежанка К
СЪТРУДНИЧ
ФАКТОР ЗА I
Кунка Анжел
ОБУЧЕНИЕТО
Мариана До
ТВОРЧЕСТВО
ИГРА
Людмила Л.

ИЗКУСТВОТО ДА ОБЩУВАШ С РОДИТЕЛИТЕ Снежана Йорданова Войчева	429
ДЕЦАТА НА НОВОТО ВРЕМЕ И РОЛЯТА НА СЪВРЕМЕННИЯ УЧИТЕЛ ПРИ РАБОТАТА С ТЯХ Боряна Гогийска	432
ДЕЦАТА – НАШИТЕ БЕЗЦЕННИ КАМЪЧЕТА Валентина Петрова	435
МУЛТИМЕДИЯТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА Галина Стефанова Белякова	439
“МОИТЕ РЪЧИЧКИ МОГАТ ВЕЧЕ САМИЧКИ” Образователно направление „Социален свят” – I група Снежанка Кирилова Ангелова,	441
СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ ДЕТСКАТА ГРАДИНА И СЕМЕЙСТВОТО – ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА АГРЕСИЯТА В РАННА ДЕТСКА ВЪЗРАСТ. Кунка Ангелова Асенова, Петя Стоянова Илиева	442
ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ РАНЕН БИЛИНГВИЗЪМ Мариана Добрева	446
ТВОРЧЕСТВОТО В ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ- ТЕАТРАЛИЗИРАНА ИГРА Людмила Лазарова Радева	450

проучвания, емпирично обобщение/ с някои теоретични методи /сравнение, класифициране, издигане и проверка на хипотези за резултатите от опитите или за решаване на учебни проблеми, моделиране/. Част от познавателните, но не и практическите задачи, могат да се възлагат за самостоятелно изпълнение в домашни условия – събиране на информация, наблюдение на процеси и явления, проучване на мнения и становища. При всички тези дейности учителят ръководи, насочва и консултира за по-ефективно усвояване на знания за техниката и технологиите.

Предвидени са и дейности, ориентирани към „ученето чрез трансфер“, които създават условия да се прилагат знания и умения от други учебни предмети.

В обучението по „Технологии и предприемачество“ се предвижда усвояването на знанията и формирането на уменията във всеки клас да става на основата на принципите „учене чрез правене“ и „учене чрез преживяване“.

Постигането на образователните цели по предмета може да се осъществи и чрез традиционно доказалите своята ефективност дейности извън класните стаи – излети за събиране на природни материали, дейности, свързани с благородни каузи за опазване на природната среда, учебни екскурзии, съвместни дейности с родители, проектно-базирано обучение.

Учебният предмет „Технологии и предприемачество“ е интегрален по своя характер и включва комплекс от основни технологични знания и методи на познание, като ги обвързва с практиката на хората и житейския опит на учениците.

ВЪЗПИТАТЕЛЯ И ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ДЕТЕ В СЪВРЕМЕННОТО ОБЩЕСТВО

Проф. Д-р Снежана Мирасчиева

Факултет за образовни науки, Университет „Гоце Делчев“ Шип, Македония

Abstract

This paper treats the question for the place and role of the educator in the contemporary kinder garden. Namely, the kindergarden as an institutional form of education of the pre-school children is an integral part of the community and thus it is a subject of changes which undertake the whole social, economic, scientific and technological development. As an analogue to these changes, the function and the role of the educator as a direct participant and performer of the education work in the kindergarden modifies as well. In this paper we talk about the new roles of the educator and its place and function in the contemporary kindergarden.

Въведение

Положителният ръст и развитие на една земя се определя от здравето и добре организирано общество. Липсата на развитие между другото може да се обясни с неадекватната грижа за ранното развитие на децата. От тук и появата на силен интерес сред създателите на образователната политика за ранна интервенция в детството. Изследванията на Програмата за ранна грижа и развитие на децата (EECD - Early Childhood Care for Development) по света през последните десетилетия показват, че EECD може: да подобри успеха в началното и средното училище, да създаде възможност за по-голяма продуктивност, да намали вероятността че индивида ще бъде тежест на държавния бюджет за здравни и социални услуги, да повиши статута на жената и да намали разликата между половете, да помогне в постигането по-голяма социална справедливост, ще увеличи самочувствието, мотивацията,

социалните способности и комуникацията. В рамките на развитието на социалната общност, качествената ранна грижа за развитието на децата ще осигури развитие на индивид, който ще даде положителен принос в обществото и значителен принос в икономическото развитие. Програмата обхваща цялата необходима подкрепа за всяко дете с цел да осъществи правото си да оцелее и да бъде защитено което ще позволи оптимално развитие от раждането до тръгване в училище. В детските градини у нас в ход е реализацията на Програмата за ранно детско развитие като проектна дейност. Грижата за ранното развитие на децата е основна задача на детската градина, особено на възпитателите като лица, които планират и реализират възпитателно-образователната работа с децата. Затова въпросът за мястото и ролята на възпитателя в детската градина е въпрос от първостепенна важност.

Мястото и ролята на възпитателя в детската градина

В педагогическите дебати голямо внимание привлича въпроса за мястото и ролята на възпитателя. За това, какво е значенето на възпитателя и неговата роля в живота и работата в детската градина, организирани са много дискусии, кръгли маси, семинари и срещи. заключението е че възпитател не може да бъде всеки индивид, защото детето от малки крака трябва да се насочи и упъти правилно на истинския път, а най-голяма роля в това има възпитателя. Факт е, че детето по-малко или повече се развива по естествен начин, като едно растение. В този случай възпитателя е като градинаря, който с грижа и защита насочва и подпомага развитието на детето. От друга страна трябва да се има предвид и факта, че детето с пристигането в социалната среда за първи път се среща с възпитателя в детската градина. Това означава, че възпитателя е най-важен за цялостното развитие на детето. Опитите за определяне на понятието възпитател има много. Всички те определят понятието възпитател по различни начини, но са съгласни с констатацията, че възпитател е професионално подготвено лице за работа с деца от предучилищна възраст, т.е. лице, което възпитава и образова децата си в детска градина. Работата на възпитателя има специално обществено значение, тъй като той работи с деца до шестгодишна възраст, период, когато детето е най-податливо на възпитателни въздействия, период, когато придобива първите знания и опити, развива способности и навици, интереси и разпореджания. Така че качеството на личността на възпитателя и работата му определят по-нататъшното формиране на личността на детето. Възпитанието на децата е сложен и комплексен проблем, особено възпитанието и образованието в детската градина. Именно, детската градина позволява на детето среща с възрастни, които не принадлежат към семейството му. В детската градина детето среща и други деца, които не са негови братя и сестри, а с които често е в контакт и които трябва да приеме, както и в отношенията с тях да спазва определени правила. Така детската градина става ново социално предизвикателство за детето. Тя едновременно е нова среща с богати учебни съдържания. Почти няма семейство, което може, както го може детската градина, да предложи на детето богатство от разнообразни игри, които развиват концентрация, внимание, фантазия, когнитивни и физически способности и развитие като цяло, отбелязва Круль [2]. Изхождайки от тези съзнания, мястото и ролята на възпитателя в детската градина получава още по-голямо значение и актуалност. Ролята на възпитателя в детската градина е доста сложна и комплексна. Особено значение има неговото място в организацията на възпитателно-образователния процес в детската градина. От неговата личност зависи цялостната атмосфера в детската градина. Ако е строг и нервен, атмосферата в детската градина е напрегната, а децата показват съпротива.

Неговото поведение определя отношението с децата. Така, ако възпитателя се отнася весело и спонтанно и децата ще се държат като него. Колко предвидените дейности в детската градина ще бъдат богат източник на знания, нови преживявания и тласък на детското развитие или пък ще предизвикат съпротива, неразбиране и конфликти зависи от възпитателя. Голяма е ролята на възпитателя в създаването на благоприятна позитивна среда за развитие и обучение, където децата ще имат възможност да се възпитават и обучават според техните нужди и възможности, в приятна и безопасна среда, в която ще се реализират като личности. Също така възпитателя моделира отношенията с децата, както и отношенията между децата. Така, приятелското и сътрудническо отношение, отношението, което се основава на взаимно доверие и уважение е условие за богата емоционална връзка между възпитателя и детето. Успехът и ефективността в работата в голям степен се определят от ръководството на възпитателя. Авторитета сред децата възпитателя го постига по различни начини. Така, авторитарния възпитател налага своя авторитет върху децата, има само права и е господар във всяка ситуация. Акцентът е върху неговата дейност, възпитателя е този, който говори, показва, обяснява. В такива отношения децата са пасивни, слаби, противоречиви. В сравнение с него, анархичният " хипи " възпитател отива в другата крайност, в пермисивизъм. Той подчертава детските изразявания и дейности, които без организация водят до хаос. Този възпитател е създател на атмосфера на обща несигурност. Демократичният възпитател създава работна атмосфера, атмосфера на солидна организация, сътрудничество и взаимно присмание, уважение и доверие. С други думи, личността на възпитателя, изразена в неговите човешки качества, професионална готовност, отношенията с децата и начина на поведение определя успеха на цялостната възпитателно-образователна работа с децата в детската градина.

Възпитателя и предучилищното дете в съвременното общество

Промените в обществото не одминават нито детските градини. От своя страна детските градини се опитват да следват промените в обкръжението. В този комплекс от промени не е изключен нито възпитателя. Детската градина като съвременна възпитателно-образователна институция за деца от предучилищна възраст в своята концепция променя основните функции и структура, така че вместо "замяна и допълнение на семейното възпитание" въз основа на потребителските отношения, става възможност за попълване на родителските функции на социален план и място на съвместен живот и равноправно вземане на решения на децата и възрастните. По този начин детската градина като институция се превърща в отворена система на възпитание и образование на деца от предучилищна възраст. В такава "отворена детска градина" възпитателно-образователната програма не е предварително дадена, дадени са целите, задачите и поставени са основите, а програмата е начин на оформяне на самия живот в детската градина. В така формирана детска градина, задачата на възпитателя не е да предава знания по дадена програма, а да разбира детето, да установява партньорски отношения с децата и да изследва и създава собствена практика. Отвореността на детската градина като система за възпитание и образование на децата от предучилищна възраст сама по себе означава отвореност и на други аспекти на нейната работа. Именно детето, както и възрастните, не само че способно само да се учи и да се развива, но детето има собствена мотивация да разбере себе си и света, който го заобикаля, има възможности и право да взема важни решения за собственият образователен опит. Това означава, че към детето както и към възрастните, трябва да се подхожда като към

конкретно същество, а не като към съвкупност от абстрактни свойства, характеристики и способности. Затова, в планирането на възпитателно-образователния процес трябва да се изхожда от конкретни деца и конкретни ситуации, а не от отделни абстрактни цели и задачи. От друга страна, тук е процесът на съзнание. Често, съзнанието се разбира като личен синтез на собствения си опит. Това означава, че едни и същи образователни ситуации могат да дават различни съзнания при различните деца. Нуждите и интересите на детето, неговите възможности, с които влиза в отношение на размяна със своята социална и физическа среда, са основа на образователните действия. При това особено важни са социалното взаимодействие и комуникация и това както с възрастните така и с връстниците си. Първата стъпка в създаването на вътрешните лични съзнания са сблъсъците, мненията, преговорите и общите конструкции на значенията в партньорските, диадни или групови взаимодействия. И ученето е активна конструкция до която детето идва въз основа на собствени акции и взаимодействия със своята физическа и социална среда. Затова образованието не може да се сведе до предаване на готови знания, а трябва да се третира като дълготраен и сложен процес на създаване на условия и стимули за учене у децата. Това означава, че структурата и съдържанието на пространството и организацията на времето са важна част от отворения курикулум. Те не са предварително дадени, а са предмет на планиране и договор, които изхождат от конкретните условия, нуждите и възможностите на децата с цел да се създадат условия за разумно живеене, обучение и развитие на всички деца. Поставя се въпросът за мястото и ролята на възпитателя в съвременната детска градина. Или с други думи какъв възпитател е необходим в една детска градина, която е съвременна. Въпросът е сложен и в текста, който следва, ще се опитаме да дадем отговор. Възпитателя трябва да бъде в състояние да открива и разпознава детските възможности и интереси и в съответствие с тях създава достатъчно широки и гъвкави образователни ситуации, в които различни деца могат да намерят предизвикателство и възможност за учене. В тази посока възпитатели трябва да осигури условия за насърчаване на конструктивни компромиси между децата, които пък чрез партньорство ще се включат в решаването на проблеми, дискусии и практически дейности. По този начин възпитателя ще даде значителен принос в изграждането на знания, а детето ще бъде конструктор на собствените си знания. Тук възпитателя не е в центъра на възпитателно-образователното дело. Той не е изпълнител на някоя програма, а е създател и съавтор който заедно с децата създава курикулум. Това пък означава, че и самия възпитател трябва да учи, да изследва, изгражда и усъвършенства собствената си практика. По този начин възпитателя се грижи за стила на ученето през целия живот и по-лесно се включва в живота и работата в обществото през 21 век. От тук една от задачите на възпитателя е активно участие в процеса на наблюдение и проследяване на децата както в спонтанните ситуации, така и в планираните поредици. Върху тези съзнания възпитателя може да планира възпитателно-образователната работа, дейностите и процеса на обучение. Тази задача няма само характер на диагностика, а и последователност. Друга задача на възпитателя е оценка на работата. При това не само че ще оценява напредъка на детето, но същевременно ще извършва и самооценяване на собствената си работа. Това пък от своя страна е основа за професионална ангажираност и професионално обучение на възпитателите. Наблюдението и оценката са основа за създаване на условия за учене. Възпитателя в съвременната детска градина създава възможности и стимули за учене, както и дейности, насочени към изграждане на знания. Затова казваме, че

възпитател, па
та. В с
посока
придоб
нова р

и е д
възмо:
бъде
възпит
който
занаят
възпит

obrazo

ustano

СПП

разли
преду
на ил
откр

мног
е раз
на н
гент
Нап
част
инт
детс
Себ
свои

възпитателя в съвременната детска градина е създател, планер, организатор, сътрудник, партньор, приятел, модератор на възпитателно-образователната работа с децата. В обществото от възпитател и деца се реализират дейностите по програмата в посока на постигане на целите. Авторитета на възпитателя не се губи, а се променя и придобива по-силно влияние върху развитието на децата. Този възпитател получава нова роля в детската градина, но и още по-голяма отговорност пред обществото.

Вместо заключение

Още много отдавна Аристотел ще отбележи "както на материята в основата и е дадена възможност да се развива, така и човека от природата е получил възможност да се развива, което се постига чрез възпитание. Но човекът трябва да бъде в крак с природата свързвайки физическото, моралното и интелектуалното възпитание". Тук ще отбележа че възпитанието е занаят, а възпитателя е занаятчия който с помощта на одредени средства оформя материала. При това и възпитателя и занаятчията в оформянето на материята внасят своя дух, фантазия, сръчност. Затова възпитателя едновременно е художник и научник, който открива, създава и твори.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Krmjaja, Ž.; Mijailović, G.; Savičević, D. (2004). Unapređivanje nastavnog procesa obrazovanja vaspitača, *Nastava i vaspitanje* vol. 53, br. 4-5, str. 429-435
2. Krulj, S.R.; Kačapor, S.; Kulić, R. (2001). *Pedagogija*, Svet knjige, Beograd
3. Marković, M., Maksimović, I. (1997). Kakav vaspitač treba savremenoj predškolskoj ustanovi. *Nastava i vaspitanje*, vol. 46, br. 5, str. 683-702
4. Pešić, M.M. (1982-1983). Uloge i aktivnosti dece i vaspitača. *Predškolsko dete*, br. 2-3
5. Horvat, L. (1990). *Predškolsko vaspitanje i intelektualni razvoj*, Beograd: Luns

СПЕЦИФИКИ НА ТЕСТОВЕТЕ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТНОСТТА НА ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

д-р Изабела Стиматова

Резюме

Изследванията насочени към измерване нивото на интелигентността са провокирали различни автори. В разработката са разгледани тестовите измерващи нивото на децата от предучилищна възраст и са изтъкнати основните им компоненти и специфики. Определянето на интелигентността както на общата, така и на множествената дава възможност да се открият проблемните зони и да се обогатят познанията и уменията на децата.

Ключови думи: тестове, измерване, интелигентност, предучилищна възраст.

Интелигентността на човека и конкретно на детето е била и все още е обект на много изследвания и проучвания. Разбира се подцелта на всяко едно подобно проучване е различна, но основната цел е била определяне нивото на интелигентността и намиране на начини за нейното повишаване. В исторически план първото проучване на интелигентността е направено за да се определи нивото на познание на деца от училище. Направено е от Алфред Бине със задача да се проследи грамотността на децата. Голяма част от първоначално разработените тестове след въвеждането на коефициента на интелигентност са били насочени точно към неговото измерване. Автори изследвали детската интелигентност са Бине, Гърман, Лета Холин-гуърт, Гудинаф, Айзенк, Евънс, Себерняков, Лангер, Зивърт и др. От изброените само Лета Холингуърт не разработва свой тест, а използва вече разработения Станфорд-Бине и насочва усилията си към